

QORTI ~IVILI, PRIM'AWLA

Im]allef

Onor. Giannino Caruana Demajo LL.D.

Seduta ta' nhar il-]img]a 19 ta' Ottubru 2001

Numru 13

~itazzjoni 2644/1996

Emmanuele Inguanez

versus

Carmena mart Francesco Bonnici

F'din il-kaw\ a l-attur qieg]ed jitlob illi jitqieg]ed fil-pussess ta' prelegat im]olli lilu b'testment. Il-partijiet ma humiex qeg]din jaqblu dwar jekk il-fond im]olli bi prelegat g]andux ukoll parti mill-arja ta' fuqu.

Γ-`itazzjoni tg]id illi l-konvenuta hija wa]da mill-werrieta tal-[enituri tag]ha — Michael Angelo Inguanez, li miet fil-21 ta' Marzu 1982, u Angela *née* Abdilla, li mietet fis-26 ta' Jannar 1987 — bis-sa]]a ta' testment *unica charta* tat-3 ta' Novembru 1980 fl-atti tan-Nutar John Micallef Trigona. Bir-raba' artikolu ta' dak it-testment lill-attur kien t]alla b'titolu ta' prelegat il-fond urban fi\ -]urrieq, Triq il-Warda, numru sitta u tletin (36) u sebg]a u tletin (37), b'dan illi

l-prelegatarju g]andu j]allas lil kull wa]da mill-werrieta, li huma]amest ibniet, fosthom il-konvenuta, is-somma ta' tliet mitt lira (Lm300).

B'kuntratt tal-25 ta' Lulju 1996 fl-atti tan-Nutar Tonio Cachia l-werrieta l-o]ra, i\da mhux il-konvenuta, da]]lu lill-attur fil-pussess tal-prelegat. G]alkemm sej]ilha biex tag]mel l-istess, il-konvenuta baqg]et ma qeg]ditx lill-attur fil-pussess ta' sehem mhux maqsum minn]amsa ($\frac{1}{5}$) tal-fond urban imsemmi fuq, u qieg]da wkoll i\omm bla titolu l-arja tal-fond. L-attur g]alhekk feta] din il-kaw\ a u qieg]ed jitlob illi l-qorti:

1. tordna li l-attur jitqieg]ed fil-pussess ta' parti wa]da mhix maqsuma minn]amsa ($\frac{1}{5}$) tal-fond urban imsemmi fuq, kif irid it-testment tal-[enituri ta' l-attri`i;
2. tordna lill-konvenuta tne]]i kull]a[a minn tag]ha minn fuq l-arja tal-fond; u
3. ta]tar nutar biex jir`ievi l-att relativ, kuratur biex jidher f`isem min jonqos li jersaq g]all-att, u tiffissa l-modalitajiet g]all-pubblikazzjoni ta' l-att.

Talab ukoll l-ispejje\ [udizzjarji.

Il-konvenuta ressqet dawn l-e``ezzjonijiet:

1. i`-`itazzjoni saret]a\in u ma tiswiex, g]ax il-konvenuta kienet im]arrka ming]ajr l-intervent ta' \ew[ha;
2. i`-`itazzjoni saret]a\in ukoll g]ax ma saritx kontra s-sidien kollha;
3. it-tieni talba saret]a\in u ma tiswiex g]ax ma hix mibnija fuq kaw\ali u talba li jwasslu biex il-qorti tg]id illi l-konvenuta qieg]da tokkupa l-arja tal-fond imsemmi fi`-`itazzjoni;

4. il-konvenuta qatt ma irrifjutat li tqieg]ed lill-attur fil-pussess tal-fond im]olli lilu fil-kondizzjoni li kien meta nfet]et is-su`essjoni; u
5. il-konvenuta ma hix qieg]da tokkupa l-arja tal-fond ta' l-attur.

Il-fatti rilevanti ta' dan il-ka\ huma dawn:

Michael Angelo u Angela mi\ew[in Inguanez, [enituri tal-partijiet, kienu s-sidien tal-fond urban fi\urrieq, Triq il-Warda, numru sitta u tletin (36) u sebg]a u tletin (37). Fl-a]]ar testment tag]hom]atru b]ala werrieta tag]hom lis-sitt uliedhom, fosthom il-partijiet, u]allex dan il-fond bi prelegat lill-attur. Id-dispo\izzjoni relattiva tat-testment tg]id hekk:

It-testaturi j]allu b'titolu ta' prelegat lil binhom Emanuele Inguanez il-fond urban b'\ew[bibien f'Rose Street, Zurrieq, numri sitta u tletin u sebg]a u tletin (36-37) bid-drittijiet u pertinenzi tieg]u kollha, illum minnhom u[at u abitat, bil-patt u ta]t il-kondizzjoni li l-istess prelegatarju j]allas lil kull wa]da minn James]utu bniet is-somma ta' tliet mitt lira (£M300) b]ala prelegat ... ..

L-erba' werrieta l-o]ra, li ma humiex partijiet f'din il-kaw\,a, b'kuntratt tal-25 ta' Lulju 1996 fl-atti tan-Nutar Tonio Cachia da]]lu lill-attur fil-pussess ta' l-ishma tag]hom mill-fond. Il-kuntratt ig]id illi dawn l-ishma huma erbg]a minn]amsa ($\frac{4}{5}$) i\da fil-fatt huma erbg]a minn sitta ($\frac{4}{6}$) g]ax l-attur ukoll, b]ala wie]ed mill-werrieta, [à kellu sehem minn sitta ($\frac{1}{6}$), u issa, wara l-kuntratt, g]andu James ishma minn sitta ($\frac{5}{6}$). Il-konvenuta, li g]andha s-sehem l-ie]or, ma dehritx fuq l-att ta' immissjoni fil-pussess u g]alhekk saret il-kaw\,a.

Qabel ma nid]]lu fil-meritu tal-kaw\,a rridu nqisu l-ewwel tliet e`ezzjonijiet tal-konvenuta, li huma kollha ta' natura preliminari.

L-ewwel e`ezzjoni tg]id illi \ew[il-konvenuta kien imissu kien parti fil-kaw\,a.

Il-fond meritu tal-kaw\,a [ie f'idejn il-konvenuta b'wirt, u g]alhekk ma jid]olx fil-komunjoni ta' l-akkwisti u huwa [id parafernali tal-konvenuta. \ew[il-konvenuta ma g]andu ebda sehem fl-amministrazzjoni, kemm dik ordinarja kif

ukoll dik straordinarja, tal-fond,¹ u g]alhekk ma hux me]tie[li jkun parti fl-kaw\ a safejn il-kaw\ a hija dwar il-legat tal-fond li wirtet il-konvenuta. Il-kaw\ a i\ da hija wkoll dwar l-arja ta' fuq parti mill-fond, u l-partijiet ma humiex qeg]din jaqblu dwar jekk din l-arja tmissx lill-fond im]olli b'legat jew lil fond ie]or li huwa tal-komunjoni ta' l-akkwisti bejn il-konvenuta u \ew[ha. \ew[il-konvenuta g]alhekk huwa le[ittimu kontradittur safejn il-kaw\ a tolqot l-arja okkupata mill-konvenuta, g]alkemm mhux g]at-talbiet dwar il-le[at.

Dan ma jfissirx li `~itazzjoni ma tiswiex, kif tg]id l-ewwel e``ezzjoni; ifisser biss li g]all-integrità tal-[udizzju hu me]tie[li \ew[il-konvenuta jissejja] fil-kaw\ a.

Il-qorti g]alhekk tordna li jissejja] fil-kaw\ a Francesco Bonnici, \ew[il-konvenuta, sabiex tkun tista' titkompla l-kaw\ a.

L-ispejje\ ta' dan l-episodju g]andu j]allashom l-attur.

Giannino Caruana Demajo
Im]alief

Connie Micallef
Dep. Re[.

---

¹ Art. 1334(2), Kod. ~iv.